

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă Limba și literatura maghiară maternă

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SIMULARE

SUBIECTUL I

45 de puncte

Olvasd el a következő szöveget, majd válaszolj a kérdésekre/oldd meg a feladatokat!

Panek Zoltán: Kutyaharag (részlet)

Sajót az utcáról szedtük fel, egy keréknyomból. Nyár volt, tikkasztó nyár, a keréknyomokban finomra őrölt, forró por folyt, verebek fürödtek benne. Mezítláb ficánkoltunk a parttalan vakációban.

„Ni, egy fekete- fehér gömböc; egy eleven gömböc.”A kölyökkutya ott nyöszörgött a porban.Ceruzavégnyi farka ügyetlenül kavarta a port: tőlünk várta a szabadulást. Leporoltuk, hogy jobban láthassuk, milyen tarka, meg hogy ő is láthasson bennünket. Úgy örültünk neki, akár az utcán talált pénznek. Vittük haza, mint akik új játékra leltek. (..) Nekifeledkezve ismerkedtünk vele; kezünk között csírázott a hűség. (...) Sajó nálunk maradt.(..)

Ősszel, mikor visszaindultam a városi iskolába, az állomásig kísért, izgatottan nyüszkölt, nem értette, mi dolgom lehet nekem valahol messze, nélküle. Maradék reményével megugatta a nekilódult vonatot, azután csalódottan elindult hazafelé. Azt hiszem, ekkor csalódott bennem először.

Csak a téli vakációban találkoztam vele újra. (...) Öcsém(...) mind a tudományukkal dicsekedtek. Majd meglátom, hogy betanították szánkót húzni Sajót.(..)

Mintha gyémántot köszörült volna a nap, szikrázott a tél, átlátszó oszlopokban szállt az égnek a kémény füstje. Sajó barátságos párát csaholt, ahogy meglátott bennünket. Rohant a hámrért, csakugyan a szájában hozta, csupa buzgóság volt, játékos vakkantásokkal jelezte, hogy ő készen áll...Anti a szánkóról egyre biztatott bennünket: ne álljunk meg, mert ő fázik. Sajó mellett kétoldalt ketten futottunk Jóskával ... Nagyokosan kisütöttem : üljön fel Jóska is. Sajó hátranézett, de aztán mégis nekifeszült a hámnak. Talán még az sem lett volna baj, hogy végül felültem én is a szánkóra. Sajó ennek a tehernek is nekirugaszkodott...Néhány sikertelen próbálkozás után tanácstalanul kapta hátra a fejét, hogy ő most mit csináljon. A minden terhet vállaló hűség kért tanácsot.

- Gyű! – szóltam rá keményen.
- Nem bírja – mondta Jóska riadtan. – Hármat nem bír.
- Dehogynem. Csak kutyálkodik. Elkényeztették. Kutya. Ne kutyálkodjon.

Sajó panaszosan vakkantott. Leült két hátsó lábára, de egész testében remegett, talán ezért újra felállt. Megint megpróbálta a lehetetlent. Ekkor történt. A gyeplőszárral végigvágтам a hátán.(...) Megvonaglott. Váratlan és érthetetlen volt számára ez a bánásmód. Vicsorgó fogakkal hátramordult, támadásra készen. De aztán hirtelen meggondolta magát : nyakát kihúzta a hámból, hátra se pillantva a kapuhoz sompolygott, beugrott az udvarra ...leült a töretlen hóba, nem moccan, nézett valahová.Hiába rohantunk utána, hiába próbáltuk békíteni.(...) Úgy elmorcosodott, hogy már a közeledtünkre is vicsorogni kezdett.

- Megmondtam, hogy a kutya: harag – elégelte meg apám végül a dolgot...

Sajót megláncolta. Sokáig sírt a láncon; éjszakánként kutyanyelvén hosszan panaszkodott valamit. Lassan beletörődött a sorsába. De ha moccanására megcsörrent a lánc, nyomban megmerevedett. Visszaszimatozott az időbe: ilyenkor bizonyosan szép fiatalságára emlékezett.

1. Melyik műnembe tartozik a fenti szöveg? Állításodat indokold három sajátosság megnevezésével!
4 pont
2. Foglald össze a novellarészlet tartalmát 5-6 mondatban!
6 pont
3. Nevezd meg az alábbi szóképek fajtáját, majd értelmezd őket a szövegösszefüggésben!
a) „kezünk között csírázott a hűség” b) „Ceruzavégnyi farka ügyetlenül kavarta a port.”
c) „Mintha gyémántot köszörült volna a nap, szikrázott a tél.”
9 pont
4. Hogyan változnak Sajó érzelmei a bevezetéstől a befejezésig? Fejtsd ki véleményedet 3-4 mondatban!
4 pont
5. Keress 1-1 példát az első bekezdésből a következő szófajokra:
a) melléknévi igenév b) névmás c) ige d) főnév!
4 pont
6. Társítsd a szavakhoz a megfelelő szerkezeti képletet!
a) szabadulást 1) T+K+K+R
b) csírázott 2) T+J
c) keréknyomokban 3) T+K+J+R
d) fiatalságára 4) T+T+J+R
e) verebek 5) T+K+J
5 pont
7. Írj ki egy-egy példát a szövegből az alábbi szószerkezetekre:
a) tárgyas b) jelzős c) határozós d) mellérendelő!
8 pont

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

SUBIECTUL al II-lea

45 de puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, és válaszolj a kérdésekre/oldd meg a feladatokat!

Őseink életében fontos szerepe volt az álarcos ünnepeknek, hiszen hitük szerint az álarcok segítettek elrejtőzni a sötétség gonosz szellemei elől. És mivel nem ártott, ha egyúttal el is ijeszti a démonokat, félelmetesre készítették a maszkokat.

Az ókori görögök Dionüszosz, a rómaiak Bacchus ünnepén búcsúztak a téltől, és köszöntötték táncsal, féktelen mulatozással a tavasz ébredését. Később a farsang fergeteges utcabálok ideje lett, de állt a bál a palotákban, a királyi udvarokban is. Nem csoda hát, hogy évszázadokkal ezelőtt egy Nyugat-Európában utazgató krónikás döbbenetesen jegyezte le: a keresztények időnként megtévelyednek, ugrálnak, ordítanak, és csak napok múlva térnek magukhoz. Bizonyára farsangolókat látott, akik a tél felett győzedelmeskedő tavasz eljövételét ünnepelték, mint évezredek óta minden esztendőben, február havában. Napjaink vízkeresztől húshagyó keddig tartó farsangjának neve arra emlékeztet, hogy egykor a farsang idején olyan igazságokat is ki lehetett mondani, amelyekért máskor büntetés járt. A farsang utolsó napjainak fergeteges, álarcos ünnepe a karnevál. Neve – egyesek szerint – a hamvazó szerda utáni böjti napokra emlékeztet, és a Carne vale! (Hús, ég veled!) felkiáltásból származik. Mások szerint a kerekeken gördülő és bolondozókkal telt, hajó alakú kocsikra (carus navalis) utal. Pompás jelmezekbe, álarcok mögé bújva mindenki kedvére szórakozhatott,

legalábbis ott, ahol nem tiltotta királyi rendelet az utcai bálakat és „minden utálatos alakot”, mint nálunk Mária Terézia korában. (Kónya Éva nyomán, *Cimbora* folyóirat, 2008. február)

1. Mi a szöveg témája? **2 pont**

2. Válaszolj a szöveg alapján az alábbi kérdésekre!
  - a) Miért készítettek félelmetes maszkokat őkseink?
  - b) Mettől meddig tart a farsang ideje napjainkban?
  - c) Milyen magyarázatokat olvastál a szövegben a *karnevál* szó jelentésére?**9 pont**

3. Írd ki a szövegből azokat a szavakat, amelyeknek a körülírását megfogalmazzuk!
  - a) határozottan megparancsolja, hogy valamit ne tegyen, kimondja, hogy valamit nem szabad megtenni
  - b) jeles nap, melyen egy család vagy közösség egy örvendetes esemény évfordulóját üli meg
  - c) egyházi rendelkezések, törvények, szokások alapján meghatározott napokon bizonyos ételek (főleg hús) fogyasztásától vagy általában az étkezéstől való tartózkodás**9 pont**

4. Írd le a következő szavak ellentétes értelmű megfelelőit: *igazság, büntetés, árt, sötétség!***4 pont**

5. Foglald mondatba a következő szópárokat!
*hitük – hittük, elől – elől, korában – korábban***6 pont**

6. Alkoss 15-20 mondatos elbeszélő szöveget, amelyben kedvenc farsangi élményedet írod le! A címadásról se feledkezz meg!**10 pont**

- Helyesírás, nyelvhelyesség** **5 pont**